

Zgodnja DANIČKA.

Katolišk cerkven list.

Daniča izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrtleta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Daniča dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 4. grudnia 1874.

List 49.

Koledar za naslednji teden.

Gruden. — December.

6. Nedelja II v adventu. Evangelij: „Janez v ječi“. (Mat. 11.) — Sv. Nikolaj, škof v Miri, spoz., patron ljubljanske stolne cerkve, je bil v Patari v Liciji sin pobožnih in premožnih staršev; z molitvijo, s postom in z milošnjo so si ga bili od Boga sprosili. Nikolaj je že kot mlado dete na maternem naročji razodeval svojo prihodnjo svetost, ker se je ob sredah in petkih (bili so tisti čas postni dnevi) zderžal matrne hrane do solnčnega zaboda, in te postne navade se je ves čas svojega življenja deržal. Ko je bil Nikolaj v strahu Božjem in sveti nedolžnosti doveršil šole, je bil mašnik posvečen. Po smerti svojih staršev je bil Nikolaj posestnik njih velicega premoženja. V Patari je bil plemeniten gospod prišel na beraško palico; rekel je svojim trem hčeram, naj si same kruha služijo, če tudi s pregrešnim življenjem. Dobre hčere se tega ustrašijo in milo jokajo. Bog se jih usmili. Nikolaj njih potrebo zvê in verže v hišo skozi okno toliko denarja, da plemenitnik lahko svojo prvo hčer pošteno omoži. Nikolaj vidi, da je plemenitnik njegov denar dobro obernil in zopet skrivši verže mošnjo denarjev skozi okno v hišo, in zbeži. Plemenitnik s tem denarjem omoži svojo drugo hčer. Plemenitnik bi rad zvedil, kdo mu skrivši denarje nosi, in stoji na straži. Ko Nikolaj v tretje denar skozi okno v hišo verže in zbeži, skoči za njim plemenitnik, mu pade k nogam, ter se mu zahvaljuje, da je njega in njegove hčere pogubljenja rešil. Tudi tretjo hčer je plemenitnik omožil s poštenim možem. (Vsled te prigodbe je po katoliškem svetu navada, da sv. Nikolaja večer vbogljivi in pridni otroci dobivajo mnogoterih daril, ne vbogljivi in zanikarni pa šibo.) Nikolaj je bil nekoliko časa predstojnik v samostanu, ki ga je bil sozidal njegov stric Nikolaj, škof v Miri.

Podal se je bil na božjo pot v Palestino, kjer je z vso pobožnostjo obiskoval svete kraje. Nazaj gredé po morji je ob lepem vremenu hud vihar prerokoval; mornarji pa se mu posmehujejo. Strahoviten vihar kmalo po tem vstane, Nikolaj ga z molitvijo utolaži. Po smerti škofa v Miri so se bili vsi škofje iz Licije zbrali, da bi novega škofa izvolili. Po Božjem razodenji so se zedinili, njega zvoliti škofa — po imenu Nikolaja — ki bo drugo jutro prvi prišel v cerkev. Drugo jutro so škofje našli Nikolaja prvega v cerkvi, ter so ga vprašali: „Kdo si ti?“ Odgovoril jim je: „Jaz sem ubog grešnik — Nikolaj“. Enoglasno ga izvolijo škofa v Miri. Nikolaj britko joka, in se brani tega težkega bremena; škofje pa ga tolažijo s tem, da je to volja Božja. Uto-

lažen se dá posvetiti škofa: — Ob času zadnjega preganjanja kristjanov pod cesarjem Dioklecijanom je bil Nikolaj zapert v ječo, po tem pa pregnan iz dežele. Ob času prvega keršanskega cesarja Konstantina Velicega se je vernil v svojo škofijo, in je potrebil iz nje malikovavstvo. Leta 325 je bil Nikolaj v vesoljnem cerkvenem zboru v Niceji, kjer je bilo 318 škofov zbranih zoper krivoverca Arija, ki se je bil Kristusa in Matere Božje lotil. Nikolaj je čudovito rešil tri mlade može in tri vojaške poveljnike, ki so bili po krivici k smerti obsojeni, ker so ga na pomoč klicali. Nekega dne je bilo v ladiji na morji veliko ljudi, kar vstane strahovit vihar; v tej sili in smertni nevarnosti kličejo Nikolaja na pomoč. Zdajci stoji med njimi neznan človek, prime za veslo, vihar se berž uleže, in mož zgine. Ko ti ljudje v cerkev pridejo Boga za rešenje hvalit, vidijo tega neznanega moža v koru psalme peti; bil je ta mož Nikolaj. Nikolaj je doživel visoko starost, in je sklenil svoje življenje z besedami: „V tvoje roke zročim svojo dušo“, — katero so angelji v nebesa spremljali 6. grudnia l. 342.

Sv. Nikolaj je patron ali pomočnik mornarjev in čolnarjev, ki ga v sili na pomoč kličejo. Kličimo ga tudi mi na pomoč v vsaki sili, posebno pa, da bi varoval ljubljansko škofijo pohujšanja, nove brezvernosti in družih nevarnost. —

Svete žene Dionizija, Dativa in Leoncija sprič.; sv. Majorik mladeneč sprič.; sv. Azela dev. spoz.

30. Ponedeljek. Post. Sv. Ambrozij (Ambrož), nadškof v Milanu in cerkveni učenik, je bil sin imenitnih in bogatih staršev. Njegov oče, Rimljan, je bil poveljnik cesarske životne straže in deželni poglavar na Francoskem, kjer je bil Ambrozij rojen okoli l. 340. Po očetovi prezgodnji smerti gre pobožna mati s svojimi otroci v Rim, kjer jih je redila v strahu Božjem. Ko so škofje in duhovni to pobožno deržinico obiskovali, vidi deček Ambrož, da jim mati, njegove sestre in gospodična Kandida roke kušujejo, pomoli v šali (se norčevaje) svojo roko Kandidi, rekoč: „No, no! pa še mojo kušni, saj bom tudi jaz enkrat škof“. Ambrož prav dobro izdelal šole, in naj viši cesarjev dvornik Prob ga zvoli okrajnega oblastnika in sodnika v mnogih krajih.

Po smerti arijanskega škofa Avksencija v Milanu vstane velik razpor med prebivavci; katoličani hočejo izvoliti pravovernega katoliška škofa, arijanci pa arijanskega. Prob pošlje Ambroža v Milan, da naj ljudstvo pomiri, ter mu pri odhodu reče: „Pojdi in delaj, ne kakor sodnik, ampak kakor škof“. Ko se ljudstvo k volitvi novega škofa v cerkvi snide, opominja Ambrož

s čverstim nagovorom obe stranki, da naj mirno, brez vse strasti volite novega škofa. Bilo je v cerkvi vse tiho, kar zavpije deček: „Ambrož je naš škof!“ Za njim zavpije vse ljudstvo (tudi arijanci): „Ambrož je naš škof!“ Ambrozij se silno prestraši, ter se izgovarja, da te volitve ne more sprejeti, ker še ni keršen. (Tisti čas so imeli nekteri navado kerst odlašati.) To pa nič ne pomaga, ljudstvo le vanj tiši. Ambrozij zbeži iz cerkve, in véde se kakor taki, ki je od strahú zbežan, celo še spotikljivo, da bi se bil ljudstvu pristudil. Pa tudi to nič ne pomaga. Ambrozij zbeži po noči v Pavijo, zjutraj pa se znajde v Milanu. Ljudstvo čuje, da ne more ubežati. Cesar Valentinijan se močno razveseli te volitve in jo poterdi. Ambrož se poslednjič udá, ker vidi, da je to volja Božja. Bil je 30. listopada l. 374 keršen, škofovsko posvečenje pa je prejel 7. grudna. Škof Ambrozij je popolnoma opravičeval zaupanje, ki ga je katoliško ljudstvo vanj stavilo; bil je škof po Božji volji. Obilno premoženje, ki ga je po svojem bratu podedoval, in svoje prihodke je ubogim in cerkvam razdelil, sam pa je ubožao živel. Zunaj sabot in nedelj se je vsak dan do večera postil. Prijatlom, ki so mu pravili, da si s postom življenje krajša, je odgovoril: „Za postom še ni nihče umerl, za obilno jedjo pa že njih veliko. Vsako nedeljo je kaj dobro pridigoval, ter jih veliko na pravo pot pripeljal: med njimi je bil sveti Avguštin. Po dnevi je neutrudoma delil svete zakramente, po noči pa je molil, študiral, pisal. Vso skerb je obračal v to, da so se dobri duhovni izrejevali, in da se je čista katoliška vera razširjala.

S krivoverci arijanci je imel vedno vojsko, zlasti z Justino, materjo cesarja Valentinijana, ki je bila vkošeninja arijanka; zahtevala je namreč eno katoliško cerkev za svojo stranko. Cesarskim poslancem je sveti škof odgovoril: „Pripravljen sem cesarju dati, kar je cesarjevega, vse svoje premoženje in pristave, tudi še celo življenje svoje, če ga hoče; tega pa, kar je Božjega — katoliške cerkve — mu ne bom nikdar dal.“ Justina mu po življenji streže, ter najme morivca, ki potuhnjeno prileze v sobo svetega nadškofa, da bi ga prebodel; roka pa mu oterpne. Morivec skesan spozná pregreho, in roka je bila zdajci zopet zdrava. Prenapeta arijanska ženska vleče Ambrozija za srajco s prižnice, ko je v Sirmiji na Slavonskem ljudstvo opominjal, da naj katoliškega škofa izvoli. Sveti škof ji z milo besedo reče, da se ženski ne spodobi, duhovna za srajco s prižnice vleči, in da naj se boji kazni Božje. Ker pa le ne neha ga vleči, se zgrudi in umerje. Sv. Ambrozij je primoral cesarja Teodozija, da se je po cerkveni postavi tistega časa za očitno pregreho tudi očitni pokori podvergel, ker je bil v svoji nagli jezi ukazal v Saloniku zavoljo puntarije 7000 ljudi pomoriti. Cesar se je bil v cerkev namenil; Ambrož ga je pred cerkvenimi vratmi čakal, in je imel do njega ginljiv nagovor. Cesar mu ni vedil družega odgovoriti kakor to, da je tudi David grešil. Ambrož mu je odgovoril: „Ko si z Davidom grešil, pa tudi z Davidom pokoro delaj.“ Cesar se je ponižno podvergel očitni pokori osem mescev. Ko se je bil Teodozij v Carigrad vernil, je patrijarhu Nektariju rekel: „Zmirom sem bil od prilizovavcev obdan, pred kratkim pa sem našel možá, ki mi je resnico povedal. Le enega poznam, ki je vreden biti škof, in ta je Ambrož v Milanu.“ Ambrož je slovel po daljnih deželah. Dva učenca Perzijana sta bila prišla njegovo modrost poslušat. Kraljica Turkomanov Fritigala mu je bila poslala veliko darov za cerkev. Ambrož je tudi veliko bukev spisal. Sklenil je svoje delavno življenje po noči od vélikega petka do velike sabote 4. aprila l. 397 v 57. l. svoje starosti. Ko so veliko saboto po šegi tistega časa otroke in odraslene kerševali, so otroci sv.

škofa med seboj vidili, ter so s persti nanj kazali; odrašeni pa ga niso vidili. Nad njegovo glavo je svetila lepa zvezda. Jutrova in večerna dežela ste žalovale, ker je bila ugasnila tolika luč v cerkvi Božji.

Vodilo sv. Ambroža. „Cesarji in vladarji me ne bojo z vso svojo močjo nikoli primorali ravnati zoper Božje in cerkvene zapovedi.“ —

Sv. Agaton vojak sprič.; sv. Sevêr sprič.; sv. Urban škof spoz.; sv. Martin opat; sv. Fara dev.

8. Torek. Praznik čistega spočetja Marije Device, Pomočnice. — Sveti oče papež Pij IX so 8. grudna l. 1854 vpričo 150 škofov in velike množice slovesno izrekli: Nauk, ki terdi, da je bila preblažena Devica Marija v prvem trenutku svojega spočetja po posebni milosti in previdnosti vsegamogočnega Boga, z ozirom na zasluženje Jezusa Kristusa, Zveličarja človeškega rodú, vsega madeža izvirnega greha čista obvarovana, je od Boga razodet, in zato ga morajo vsi verni terdno in stanovitno verovati.

Vsi verni po vsem katoliškem svetu se danes veselê, da imajo v nebesih Mater in Pomočnico, ki v nedolžnosti in čistosti presega vse angelje, in kličejo z besedami visoke pesmi: „Vsa si lepa, in madeža ni na tebi.“ (Vis. Pesem Salom. 4, 7.)

Sv. Evtihijan pap. spr.; sv. Makarij spr.; sv. Sofronij šk. spoz.; sv. Romarik opat.

9. Sreda. Post. Sv. Sir, škof v Paviji na Laškem, je bil Galilejec, učenec svetega Petra aposteljna. Poslan v Pavijo, je tam prvi s svojim spremljavcem svetim Juvencijem sveti evangelij oznanoval, vse mesto in bližnje kraje k spoznanju Kristusove vere pripravil, ter si tudi svoj škofovski sedež postavil. Na svojem apostoljskem popotvanji je prišel v Verono, kjer je prvi sveto mašo bral, in je tam mertvega mladenca, edinega sina neke matere in vdove, k življenju obudil. Po tem čudežu se je dal mladenec s svojo materjo in z vso deržino vred najpred kerstiti, pa tudi velika množica ljudi se je poprijela uka in postave svetega evangelija. Glas njegovih čudežev je šel pred njim v Pavijo, kjer ga je ljudstvo z vso častjo sprejelo; bolniki so se njegovega oblačila dotikali, in so zdajci popolnoma ozdraveli. Ne samo v Paviji in v okolici je oznanoval sveti evangelij, ampak tudi po vsem gornjem Laškem; šel je čez hribe in planine na Švicovsko, Tirolsko in Parsko, ter je povsod keršanstvo razširjal, in z mnogimi čudeži poterjeval.

V Paviji je sozidal cerkev in je pod altar položil ostanke svetih spričevavcev Gervazija in Protazija. V tej cerkvi je navadno opravljal službo Božjo in mašnike posvečeval. Tukaj je neki spriden, hinavak jud prejel sv. Obhajilo; sveta Hostja pa mu je nad jezikom in pod nebesom tako visela, da se ni ne jezika in ne nebesa dotaknila. Nato je hudobnež strašen ogenj v gerlu čutil in spečenino terpel, dokler mu ni škof svete Hostje iz ust vzél. Ob času preganjanja in morjenja kristjanov je previdnost Božja svetega Sira pri življenji ohranila, da je verne v veri poterjeval, mučence pokopoval in nevernike spreobračal. Sv. Sir je 50 lét škofovsko službo opravljal, in je čez 80 lét star v miru zaspal v Gospodu.

Prigodba s sveto Hostjo nas spominja besedi sv. Pavla: „Naj torej človek sam sebe presodi, in takó naj je od tega kruha, in pije od tega keliha. Zakaj kdor nevredno je in pije, si sodbo je in pije, ker ne razloči telesa Gospodovega (od vsakdanjega kruha). Zato je med vami veliko slabih in bolnih, in veliko jih spi.“ (I. Kor. 11, 28.) —

Sv. Leokadija dev. sprič.; sv. Restitut škof spr.; sv. Valerija dev. spr.; sv. Gorgonija, sestra sv. Gregorija bogoslovca.

10. Četertek. Sv. Frank s Siene, spokornik spozn., je bil rojen v vasi „Groti“ blizu Siene na Toškanskem 3. grudna 1211. Frank je bil deček terde glave, v šoli se ni hotel nič učiti, in še to, kar se je naučil, je berž pozabil; ker je pa bil močnega života, so ga starši dali strojarju ali kožarju v poduk. Strojar je imel velik križ s tem paglavcem; če ga je le spred oči spustil, že je bil na ulicah med potepini, in je berž kako neporednost napravil, Božji službi in keršanskemu nauku, če je le mogel, se je odtegnil. Mojstrovo svarjenje in podučevanje se ni prijemalo njegovega zakerknjenega serca. Odrasel in prost je bil kal vsih malopridnost in gerdobij: kvantač, ponočnjak, vlačugar z drugim spolom, pijanec, kvartopirec, tudi z roparji in tatovi se je pečal; bil je popolnoma v satanovi oblasti. Pobožna mati ga je lepo učila, svarila, prosila, britke solze točila in zanj molila; zarobljeni, hudobni sin pa se ji je posmehoval. Mati je žalosti umerla; sin pa je bil njene smerti vesel, rekoč: „Vsaj zdaj bom imel mir pred njo“. Neko noč je Frank vse, tudi svojo obleko na sebi, zaigral; v jezi kviško plane, rekoč: „Tudi oči si hočem zaigrati, bodi si Bogu prav ali žal!“ Na te preklinjevalske besede ga zadene šiba Božja, oči ga pečejo, da skorej oslepi, ter še delati ne more. V veliki potrebi začne svoje preteklo življenje premišljevat, preobilne grehe objokovati, in Boga odpušenja prositi. Okoli l. 1249 podedva malo zemljiše, ga prodá, plača svoje doigove in gre s privoljenjem svojega spovednika na božjo pot k sv. Jakopu v Kompostelo na Španjsko; tam nekaj mesecev ostane, noč in dan moli, se posti in svoje grehe obžaluje. Tukaj mu Bog zopet podeli zdrave oči. Po tem se podá — bos in v ostro raševino oblečen — v Rim, kjer je vesoljno spoved opravil, 40danski post je le enkrat na dan malo kruha in vode vžival, v petke in sabote pa le samo zeliša. Iz Rima je šel v Neapol, iz Neapola skozi Rim v Loreto, iz Lorete se je vernil v svoj rojstni kraj, kjer je s svetim življenjem popravljal pohujšanje, ki ga je poprej dajal. Mati Božja se mu prikaže, in mu veleva iti v karmelitovski samostan, kjer je v zatajevanji samega sebe in v krotenji svojega života vse brate presegal. Kubanih jedi ni jedel, le enkrat na dan je nekoliko kruha vžil, trikrat v tednu pa le samo sv. Rešnjc Telo. Na goli deski je nekoliko časa spal, pa se tudi do kervi bičal. Svoje spokorno življenje je sklenil 11. grudna 1291 v 80 l. svoje starosti. Bog ga je z mnogimi čudeži poveličal.

Življenje sv. Franka nas budi k pokori in spominja obljube Božje: Če pa krivični za vse svoje grehe pokoro dela, in vse moje zapovedi dopolnuje, in prav in po pravici ravna: naj živi, in naj ne umerje! Nobene njegovih storjenih hudobij se ne bom spomnil; zavoljo svoje pravice, ktero je delal, naj živi.“ (Eceh. 18, 21. 22.) —

Sv. Melhijad pap. sprič.; sv. Evlalija in nje tovaršica Julija dev. spr.; sv. Sindulf šk. spoz.

11. Petek. Post. Sv. Damas, papež spoz., je bil španjski rojak, naslednik papeža Liberija, imeniten in verli papež in v pismih jako izurjen mož, goreč in neprestrašen borivec s krivoverci. V prvem v Carigradu napovedanem cerkvenem zboru je zadušil Evnomijevo in Macedonijevo krivo vero. Tudi je zopet zavergel shod škofov v Ariminu, ki ga je bil že Liberij obsodil. V Ariminu so bili namreč arijanski krivoverski škofje s prekanjenimi zvijačami spačili določila in sklepe vesoljnega cerkvenega zbora nicejskega. Damas je dve cerkvi zidal, eno svetemu Lorencu pri Pompejevem gledišu, ktero je z mnogimi prihodki prevedil; eno pa pri Ardeatinskem potu na katakombah ali pozemeljskih pokopališih. Več reči je pisal v prozi ali v prostem govoru,

nekaj pa tudi v pesniški podobi. Tudi je zapovedal, da se na koncu slednjega psalma prijavlja: „Čast bodi Očetu in Sinu in sv. Duhu“ itd. Na njegovo povelje je sv. Hieronim prestavil sveto pismo v latinski jezik. Umerl je blizu 80. leta svoje starosti l. 384 po Kr.

Vodilo sv. Damasa v vedni vojski z arijanci je bilo določilo pervega vesoljnega cerkvenega zbora v Niceji zoper krivoverca Arija: „Jezus Kristus je pravi Bog in človek skupej, in Marija, njegova Mati, je v resnici Porodnica Božja“, kar pa so arijanci tajili. —

Sv. Transon sprič.; ss. Viktorik in Fuscijan sprič.; sv. Evtihij sprič.; sv. Sabin šk. spoz.

12. Sabota. Zveličani Konrad z Ofide je bil 1241. leta v Ofidi na Laškem rojen. V svojem 15. letu je nedolžni mladeneč stopil v red sv. Frančiška Asiskega. V samostanu je hrepenela njegova blaga duša po vednostih, še bolj pa po samostanskih čednostih. Njegove posebne in naj ljubši čednosti so bile: otroška priprostopost, globoka ponižnost in natančina pokoršina. Presveto Marijo Devico je posebno častil; zato ga je preblažena Devica tudi plačala s tem, da mu je za svečnico svoje Božje Dete v roke dala. Ker je tako priprosto in nedolžno živel, so mu bile zverine pokorne, kakor nekaj Adamu v njegovem nedolžnem stanu. Od lovcev preganjan volk je k njemu pritekel in on ga je kot krotko jagnje peljal v samostan. Konrad je tako ubožno živel, da je 50 let eno in ravno tisto haljo nosil. Svetu je bil popolnoma odmerl, in njegovo življenje je bilo v nebesih. Zavoljo svetega življenja so mu hotli njegovi višji narediti veselje, in ga na goro Alverno prestaviti, kjer je bil sv. Frančišk petere Kristusove rane prejel; ponižni menih pa se je te časti nevrednega štél, toraj je pisal zveličani sestri Benevenuti, naj ona redovnega generala prosí, da mu te časti ne naklada. Benevenuta mu odpiše, naj se le za smert pripravlja, ker bo kmalo umerl. Konrad se tega pisma močno razveseli, se za smert pripravlja, in ugasne v Gospodu 12. grudna leta 1306.

Vodilo. „Resnično vam povem, ako se ne spreoberte, in niste, kakor otroci (priprosti, ponižni, odkritoserčni, verni in zaupljivi), ne pojedete v nebeško kraljestvo.“ (Mat. 18, 3.) —

Sv. Sinesij sprič.; ss. Maksencij, Konstancij, Kriscencij, Justin in tovarši sprič.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Nazvanilo vsem p. n. dobrotnikom misijona v Bosni.) Ko se je bilo predlanskim razglasilo po „Danici“, kako revne da so bosniške cerkve z mašnimi plajši itd. in ko se je odbor po pridobljenem privoljenju našega milostljivega knezoškofa obrnil do prečastite duhovščine, da naj blagovoli podariti tistih starih cerkvenih oblek, ktere se pri cerkvi več ne rabijo; bila je ta ponižna prošnja od gosp. župnikov uslišana in poslano je bilo iz mnogih krajev več takih starih plajšev, mašnih srajc in druge robe. Vse to se je pošilo, prenarredilo, tudi sem ter tje kaj novega pridjalo in napravilo se takó prav veliko mašnih plajšev raznih barv. Tem se je pridjalo več mašnih srajc, korporalov in nekatere mašne bukve. In ker so nekteri dobrotniki podarili tudi nekaj denarja, napravilo se je 10 pušic za sv. olje in presv. Rešnjc Telo v rabo pri prevedovanju bolnikov. Trije stari kelihí so se dali prenoviti in ena monštrana nekoliko olepšati. Napravilo se je tudi nekaj kotličev za kerstno vodo.

Bosna in Bošnjaki.

(Izvirno sporočilo.)

(Konec.)

Vse te cerkvene reči so se že lansko leto poslale v Bosno. In kako se je s tem keršanskim Bošnjakom vstreglo, toliko ložej zapopadem zdaj ko sem slišal pripovedovati take, ki so z lastnimi očmi vidili, v kako revni cerkveni obleki se je prej opravljala najsvetejši daritev. — Mnogim cerkvam je bilo tedaj s tem darilom postrženo, in kdo si more misliti veselje, kakoršnega so imeli verni, kadar so zagledali svojega duhovnega očeta, če tudi ne v dragi, pa vsaj celi in čedni obleki stati pred altarjem? Ne morem dopovedati tiste serčne hvaleznosti ne samo vernega ljudstva, ampak tudi duhovnov, ko so vidili, da so od svojih bratov dobili toliko cerkvenih daril. Zavest pa, da je s tem mnogo bilo storjenega za povzdigo Božje službe in za vnemo k večji pobožnosti — ta zavest, mislim, bode naj lepše plačilo vsem tistim prečastitim gosp. župnikom in faranom, kateri so v ta namen blagovoljno podarili ali staro cerkveno obleko ali pa novcev.

Ko je pa letos gosp. Valentin Lah svojo gorečo prošnjo zastran tabernakeljnov izrekel v „Danici“ (list 10.), ter naprosil mile serca, da naj v ta blagi namen kaj podaré; dobilo se je toliko denarja, da ne bo samo 6, ampak 30 tabernakeljnov napravljenih. Trideset cerkvá v Bosni bo dobilo potrebnih posod za čiščenje presv. Rešnjega Telesa. Ravno pretečeno saboto sem poslal gosp. Lah-u 30 ciborijev, 30 kadilnic, 30 čolničev, 30 lamp in prej že toliko robe, da se je naredilo 30 velumov. Ker jim pa tudi manjka kelihov, napravljeno je bilo še 8 prav ličnih kelihov. Kelih in ciborji so v ognju pozlačeni. Veržice pri kadilnicah so narejene po novem, kakor rožni venec, in so čisto rumene, da se ložej snažijo. Vse to je izdelal prav lično in kar se je le moglo po najnižji ceni ljublj. pasar g. Zadnikar. Tako Cerkev ob enem tudi umetništvo goji in umetnike podpira.

V 30 bosanskih cerkvah bo tedaj od zdaj zanaprej Jezus pričujoč pod podobo hostije, ter bo počival v ciboriju in čakal vernih Bošnjakov, kateri so sicer nevedni in priprosti, vendar pa prav žive vere in pobožnega obnašanja pri Božji službi. Kolika vnema za to verno ljudstvo, ko bo stopilo v cerkev, ter zagledalo večno luč v lampici goreti pred sv. R. Telesom! Kako bo puhtela goreča molitev iz dobrih serc, ko bodo vidili mašnika kadila devati na žerjavico v kadilnici, ter dobro dišeče oblake prijetnega kadila vzdigovati se proti nebu! In ko bodo duhoven z velumom obdani vzeli ciborij iz tabernakeljna, ter bodo klečijoče, do tal priklonjeno ljudstvo blagoslovili s presv. Rešnj. Telesom: o kako gniljivi zdihljeji bodo se ne samo slišali po cerkvi, temuč tudi segali tje gori nad oblake do Božjega sedeža, ter bodo blagoslova izprosili za vse tiste dobrotnike, kateri so pripomogli s svojimi darovi, da se zdaj bo zamogel moliti Jezus v 30 cerkvah več, kjer poprej niso imeli ss. Zakramentov. In to se bo godilo ne samo tako dolgo, dokler boste Vi, častiti dobrotniki in dobrotnice! pri življenju, tudi še po Vaši smerti bodo darovi v ta sveti namen podeljeni služili v vedno čiščenje presv. Rešnj. Telesa. Zanašam se torej, da bodo Vaše duše, prečastiti dobrotniki tabernakeljnov v Bosni, posebno tolažbo imele ravno takrat, ko bodo stale pred Sodnikom, pred tistim, kteremu so napravljale stanovanje po cerkvah med Turki, ter bodo od zdaj zanaprej z naj večji pobožnostjo molili verni Bošnjaki: Bodi čiščeno in hvaljeno presveto Rešnje Telo!

V Ljubljani, v god sv. Andreja 1874.

Peter Urh, kanonik.

V Bosni praznujejo še več praznikov, ki so sicer že odpravljeni. Praznike oznani duhoven v nedeljo v cerkvi, ker ljudstvo ne zna brati in ne pozna nobenega koledarja. Zadosti je, ko fajmošter oznani, da se ta ali uni dan ne smé delati, Bošnjak ne izprašuje dalje ter ostro posvečuje praznik. Mašnik se tukaj imenuje ujak (ujec, stric), ker se ga ob času preganjanja niso upali imenovati mašnika ali fajmoštra, da bi ga ne bili izdali pred Turki. Zato se še zdaj zmira imenuje ujak. Če se pravi: „Ujak so rekli“, potem nobeden več ne ugovarja. Ne napadajo ga s svetopisemskimi izreki, kakor protestantje svojega pastorja; ne obdečujejo ga po časnikih, kakor „omikani“ katoličani svoje duhovne pastirje.

Tudi poste oestro spolnujejo in prav po jutrovi šegi. Postne dni ne uživajo ne mleka, ne sira in ne ma-la, ves 40danski post ne. Nobenega ni tukaj slišati, da bi tožil čez to zapoved. Pred vsimi prazniki aposteljnov, ktere še vse praznujejo, se postijo. Tudi rokodelci, ki opravljajo naj težji dela, dopoldne nič ni živajo. Tukaj v Bosni ni vstanovljenih beneficij za dohodke duhovnov; ljudstvo jim daje, kar potrebujejo. Njih duhovni pastirji so sami frančiškani, in ti sami deželani, Bošnjaki. Kar imajo ljudje, delijo z oo. frančiškani, s svojimi „ujaki“: jajca, meso, volno, predivo, sir, maslo, kokoši, češplje, rakijo, koruzo, vsaktero žito, derva; poleg tega še obdelajo „ujaku“ njegovo polje, če ga ima cerkev ali samostan. Bosniško ljudstvo je z malim zadovoljno, za-se kaj malo potrebuje, potrebne reči daje ujaku; veliko dajejo nepravičnemu desetniku, se vé, da z nejevoljo, ker namesto desetine jim včas veliko več vzame.

Čuditi se moramo, kako to ubogo ljudstvo še more samostane in duhovnije zidati. Zdaj se v Bosni zidajo trije novi samostani, pri Banjaloki, pri Plehanu, in pri Tolisi, tukaj tudi velika bizantinska cerkev. Denar se je po soldih nabiral pri zbirališih k Božji službi že več lét.

Kar tiče zmožnost tega ljudstva, je še več reči, o kterih nimajo zapopadka, ker jih niso še nikoli vidili in tudi nič ne o njih slišali. Vendar sploh se mora reči, da je ljudstvo razumno. Temu priča so otroci, ki v šoli pri usmiljenih sestrah hitro napredujejo in so z njimi v vsakem oziru zadovoljne. Kakor otroci, tako so tudi odraseni prav vboglji in voljni; radi se dajo podučiti in posvariti. Pač dobro vedó, da so v vednosti zastali. Če jim razlagam kako delo, in jim pravim: „kako je to mogoče, da tega ne umevate in ne veste,“ mi večkrat pravijo: „mi smo kakor goveda“. Tudi turki sami so mi že večkrat to pripoznali. Koliko moč bi to ljudstvo lahko razodevalo, kaka podpora bi bilo katoličanstvu, kolika bramba deržavi! V sredi Bosne so skor velikanski ljudje, akoravno imajo tako slab živež. Bili bi, ker že od mladega jahajo, skor sami dragonci in oklepniki.

Naj več ljudi po deželi leži čez noč na tléh, brez slamnice in brez blazine, malo jih ima postelje, veliko jih leži na goli zemlji, celo po zimi. Bosi hodijo tudi pri 3—6 stopinjah mraza. Suh kruh imajo mnogi celo leto za živež. Letos ni bilo v mnogih hišah več mescev ne koščeka kruha. Tudi pri velikem mrazu in snegu so na pol nagi. Premočene nogovice so po zimi pri njih navadna obutev, sicer so bosci. Tolika je njih revšina, da skor ni verjeti. Če najemniška družina potuje, se vidi, kaj ima; konj večkrat vso hišno opravo na herbtu

rosi, ali pa nosita dva možaka vse, kar imajo. Če se dva poročita, večkrat nič nimata razun edinega življenja. Tanka bombažasta srajca in nekake hlače so navadno vsa njih obleka. Nevesta ima večkrat le izposojene oblačila za poroko. Drugi dan mora ves kinč dati nazaj in ne prinese seboj družega kakor revno vsednje oblačilo. Navadno mora ženin nevesti kupiti svatovsko oblačilo; če on nič nima, ga mora nevesta na posodo vzeti. Nobeden tukaj na deželi ne brani takih revnih zakonov; ubogi ima ravno tako pravico oženiti se kakor bogati. Ženi se tukaj vse; neoženjen ostati, tega ne poznajo. Pa tudi poprešnjega znanja in ljubljavanja ne poznajo, kolikor sem do zdaj mogel izvediti. Žena je pa veliko bolj pod pokoršino možovo kakor drugod; ona nič ne velja, vse ukazuje mož; on skerbi za vse, on je vse. Žena, tudi keršanska, ima samo molčati in se doma držati, kakor turška žena harema (ženskega stanovanja). Če umerje oče take družine, žena ne more dalje gospodariti. Vdova je prava reva, in otroci dvakrat sirote. Če so otroci še majhni in ne morejo delati, jih pahne turški posestnik iz svoje kočice in si poiše boljših delavcev za svojo zemljo. Kje pa dobi spodena družina stanovanje in kruha? Iše in najde. Radi vzamejo pri kaki turški hiši take otroke, če upajo, da bodo njih lastnina, to je, da se bodo poturčili. Deklice kmalo rabijo za majhne dela v ženskih haremih, dečke pa za vsakere hišne opravila. Zgodaj dajo takim keršanskim otrokom, že pri 12—15 letih, domačo hčer ali domačega sina v zakon, da bi jih za vselej pridobili hiši in islamu (turški veri).

Oh, koliko tacih otrok, zlasti deklic, živi po turških hišah in ne vedo, da so bili enkrat keršansko keršeni. Od nekterih vedo le njih sorodniki, da so bili keršanski. Večkrat se pa tudi ne vé, v kateri hiši so, ali kateri otrok med mnogimi je dozdeven keršansk. Če je bej (turški grof) v ruti tacega keršanskega otroka nesel domú, ga čez 6—7 lét ni več spoznati. Da take troke zasledijo, izvabijo in jih silijo zbežati od turških hiše, rabijo stare, uboge keršanske žene, ki v turških hišah služijo. Te jih izvabijo ter jih pripeljejo fajmoštru. Zdaj duhovni vedo, komu zamorejo take otroke oddati; izročijo jih namreč usmiljenim sestram, ali če so dečki, pa Trapistom. Tak namen ima tudi sirotišnica, ktero hočemo zidati na Marijaninem berdu. Usmiljene sestre v Travniku so že 20 takih deklic vzele v odrejo, ki bi se bile gotovo poturčile. Med temi so jih mogli več s silo, s pomočjo avstrijskega konzulata, iz turških hiš spraviti. Sirota deklina je rekla verlemu fajmoštru travniškemu, kateri je tudi general-vikar bosanski: „Ko bi ti vedil, kako je prijetno turško živeti, bi se tudi ti poturčil“.

Še marsiktero deklíco bi zamogle usmiljene sestre sprejeti, pa manjka vzdržnih pomočkov; akoravno bi s 50 gold. enega otroka na leto zderžale. Toda kdo plača ta znesek, če je tudi majhen? Za manj se gotovo ne more otrok živiti, oblačiti, podučevati in rešiti. Upamo, da s časom se dobijo sirotišnice in denar za nje; očetje in matere za sirote so že.

Poglavítne čednosti dobrega otroka.

Pokoršina.

Cvetlica cvete na vertu. Ima posebno lastnost, da se vedno za solncem obrača. Zato se po pravici imenuje solnčnica. Ta lepa cvetlica, ljubi otroci, je na vertu vašega serca zlata pokoršina.

Cvetlica solnčnica se vedno za solncem obrača, vi pa se morate ravnati po volji svojih staršev, njih volji

podložni biti. Voljo Božjo vas uči vaša sv. vera. In v imenu Božjem morate biti tudi pokorni staršem, višjim, učeničkom in vsim, kateri po pravici od vas pokoršino tirjajo, še prav posebno pa duhovnom. Pokoršina je velika in imenitna čednost; Sin Božji sam jo je natanko spolnoval. Nam v posnemo in zgled je bil celo ljudem pokoren. On, večna Modrost, in svetost sama, je bil pokoren. Ni mu bilo treba, da bi ga bil kdo učil in vodil. On je bil neskončno visoko nad njimi, ki so se smeli njegovi starši imenovati. Bil je Sin Najvišjega, Bog sam. In vendar je izvolil pokoren biti svoji devički Materi in svojemu redniku sv. Jožefa. Svojim stvarém tedaj se je ponižal biti podložem, ter jim je vso čast in vso pokoršino skazoval. Pokoren je bil brez vsakterega povelja. Vse je natanko spolnil, kar so starši želeli. Njegova pokoršina je bila tedaj skoz in skoz voljna, vesela in zavoljo Boga Očeta v nebesih.

Pokoren je bil Sin Božji do svojega nebeškega Očeta, iz pokoršine do njega se je včlovečil za naše odrešenje. Pokoršino svojega Očeta je celo imenoval svojo jed; kakor je jed potrebna telesu, tako pokoršina duši. Na Oljski gori je molil: „Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi“. In apostelj pravi od njega: „Bil je pokoren do smerti, do smerti pa na križu“.

Pokoršina je tako velika čednost, da si je Mati Božja prizadevala naj popolniše jo spolnovati ter jo je tudi spolnovala. „Glej, dekla sem Gospodova“, je rekla, „zgodi se mi po tvoji besedi“.

Spolnovanje volje Božje je bilo edino prizadevanje vsih svetnikov. Brez pokoršine ni ponižnosti, ne ljubezni. Zakaj kdor Boga ljubi, spolnuje njegovo voljo.

Zatoraj, preljubi otroci, bodite v vsem volji Božji podložni. Bodite vbogljivi do namestnikov Božjih, duhovnov. Bodite pokorni očetu in materi, staremu očetu in materi, starejim bratom in sestram itd. Prizadevajte si to pokoršino spolnovati v delih. Zatríte svojoglavnost in hudo termo, ki ste vam veliki sovražnici. Če se tema vdaste, ste zgubljeni. Pokoršina je pripomoček zoper svojoglavnost; pokoršina je pripomoček, da morete dolžnosti do staršev spolnovati; le v pokoršini do vaših duhovnih pastirjev je pripomoček varno priti skoz nevarnosti življenja. Iz nepokoršine izvira kreg, prepír, nemir in nesreča družinam in občinam.

Bodite tedaj pokorni svoj živi dan. Le ko bi kdo kaj pregrešnega od vas tirjal, ne smete biti pokorni. To bi bilo zoper pokoršino do Boga, v pregrešnih rečéh bi bila pokoršina greh.

(Dalje prih.)

Razgled po svetu.

Avstrijsansko. Po borzijanskem polomu se bojé v Avstriji poloma v narodnem gospodarstvu. Vstavoverci derž. zbora so se 29. u. m. v posebnem shodu posvetovali, kako bi se tej nesreči kljubovali; pa dognali niso nič. Vsi so veliko nevarnost zagotovljali. Slišalo se je n. pr., da v Bernu na Moravskem je izmed 88 tkavskih tovaren njih 40 delati nehalo in izmed 20.000 delavcev jih je 9000 brez kruha. Mitnice nesejo zdaj 6 milijonov gl. manj, kakor poprej. Minister za trgovstvo je povedal, da v nekem določenem času je oddanih 5000 telegramov, ko jih je poprej v ravno tej dobi šlo 8000. — Res je, da na slabije gre, odkar se tolikanj z napredkom baba in hoče stvar brez Stvarnika vse storiti. „Ako Gospod ne bo hiše zidal, zastonj zidavci zidajo.“ Tako je pri gospodarstvu, tako pri šolstvu in omiki, tako povesod.

Laško. Eden „mladih“ je upanje izrekel, „da postane Serbsko za ostale slovanske dežele pod turškim jarmom še močnejši a serčnejši magnet v večji meri kot je Piemont bil razdvojenemu (?) občanskemu Laškemu.“ — Pač piškav poklon bi bil to za Serbijo, ako bi tako zedinovale in gospodovala, kakor Garibaldi in Piemont, in tako očrčevala slovanske narode, kakor laški framasoni laškega! Gotovo, odkar so Italijani na svetu, niso bili še nikdar s davki tako terti, kakor so zdaj; in govori se vendar o vstajenji, o zedinjenji, o sreči Italije! Ali ni to ravno tako, kakor ko bi kdo 28 milijonov premožnih ljudi skupaj spravil in jim bahasto rekel: Zdaj ste vi svobodni, edini, vi ste kralji! toda dati se mi morate prav dobro žuliti in guliti, če ne, vam bom pa sam s silo pograbil, še zlasti to, kar ste vi in vaši predniki za Božje češenje s trudom v obrazu skupaj spravili.

Sardinski kralj je 23. nov. v Rimu pričel nove zasednice in imel je o tej priliki „sermón“, v katerem je novo vstrojeno Italijo hvalil. Rekel je ob koncu: „Previdnost Božja nam je bila na pomoč pri vsaki stopinji. Zahvalimo skupaj Boga, in s stanovitno terdnostjo v sklepih in djanjih nadaljujmo zasluževati njeno brambo in pomoč.“

Zarad tacega sklepa pa laški framasonski časniki godernjajo nad ministri, čemu so kralju take besede na jezik položili! Zakaj framasoni, ki so sedanje poslance volili, nočejo nič vediti o Bogu in previdnosti Božji. Čudna zahvala, če ne bolj „satira“, zabavljica, je pa po drugi strani tudi res, ako se previdnosti Božji pripisuje to, kar se je počenjalo zoper papeža in Cerkev!

Kakor v grenko satiro k besedam „Zahvalimo skupaj Boga!“ je laški vradni časnik ravno 23. nov. na čelu prinesel prestolni govor in potem je sklepal list s sedmerimi odstavki, kateri vsi pojasnujejo besede: „Previdnost nam je bila na pomoč pri vsaki stopinji... Zahvalimo skupaj Boga!“ Ti odstavki namreč obsegajo imenik neštevilnih cerkvenih posestev itd. itd., ki jih je vlada Cerkvi ugrabila in pozobala.

V misel se nam vsiluje, kako je kralj Belšadsar nekdanj svoje bogove hvalil, ko je jedel in pil iz zlatih in srebernih posod, ki so bile v jeruzalemskem tempelju pograbljene. Kdo pa vé, če ravno tista roka Božje previdnosti ni tudi že Viktor Emanuelu zapisala na stene Monte Citorske: „Mane, tekel, fares?“

Naj iz dolzega imenika pograbljenih svetiš saj nekatere imenujemo. Odstavek A zaznamuje te le Cerkvi uzete reči: V Parmi beneficiji Marije Device in sv. Janeza Kerst.; v Reggio beneficij Žalostne Matere Božje; v Monte Argentino beneficij sv. Martina. Da molčimo o družih, je dosti, ako povemo, da samo odstavek G naznanuje 144 cerkvenih ugrabljenih predmetov: pet kapel v Florencu, kapelo v stoljnici v Pistoji, beneficij presv. Trojice v Ferrari itd. itd. „Unità“ kliče vitezom grabljevičem: „Hrumeče zmage! Po konci, vzdignite se na pot obhajati zmagoslovje, pojdite na Kapitol popevat hvaino pesem. Za vašim zmažnim vozom bodo šli — premagani, tje je, oplenjeni — kanoniki, beneficijati, kapelani z vsih ulic po Italiji. Dopustite pa, da novi sužnji, kakor nekdanji (pri zmagoslavji), vam v ušesa kličejo: „Respice post te! Glej za seboj!“

Amerikanski in evropejski republikanarji. Predsednik Ekvadorske republike je pokazal, da amerikanski republikanci imajo drugačne misli o svobodi in omiki, kakor pa mnogi evropejski mavtarji, ki se po krivici štulijo za republikance, ali pa za ljubivce republikanske. Švicarska vlada je nedavno oropala očete Benediktine v „Mariastein-u“ na Švicarskem; predsednik ekvadorske republike pa je čast. očete z Mariasteina povabil v svojo

deželo in ponudil jim je prelepo dolino 14 milj od glavnega mesta Kvito, ter zamorejo tam vstanoviti si kloster in morebiti tudi švicarsko naselbo. Predsednik želi, naj se deset redovnikov, spremljanih z enim stavbarjem, podá na pot naravnost v Kvito, in država bode plačala popotnino.

Amerikanski republikanci tedaj pač niso grabljevski preganjavci mnihov, ampak njih prijatli.

Pošteni republikanci pa tudi niso zasramovavci praznikov, molitve, in ne malikovavci narave, kateri bi le naključju pripisovali dobre letine in druge dobrote. To kaže naslednji zgled.

Predsednik zedinjenih severno-amerikanskih držav je 27. oktobra 1874 iz Vašingtona razposlal ukaz: da 26. novembra naj neha vsako državsko in posvetno delo in naj se ta dan resnobno obhaja ko dan počitka in molitve, ter vse naj goreče hvali Vaemogočnega za milosti in dobro letino, s čimur jih je obdaril v tem letu. Pravi namreč: „Zemlja je zadostila skerbnemu delanju prebivalcev, ni bilo kužne bolezni v deželi, red se je ohranil v znotranjem, prijazne razmere z zunanjsvom niso nehale. Spodobi se tedaj vsem od navadnega dela in šuma prenehati ter se zediniti, da zahvalimo Boga za prejete dobrote.“ Grant predsednik dalje priporočuje vsem dobrim državljanom zedinjenih držav, da naj se zberó na navadnih krajih, ki so odločeni za zadevno bogočastje v ravno povedani namen.

Ali ni to djanje protestanškega Granta osramotenje tistim šiš-miš-republikancem in liberalcem, katerim je glavna republikanska junakost zaničevanje molitve, praznikov, nehvaležno pozabljenje in preziranje Boga samega?

Ker so tudi pri nas nekteri nespremišljenci zaljubljeni v španjske, švicarske in druge evropejske republikance in lažiliberale, pogledjmo nekoliko v Švico. Dopis od 24. nov. v „Vaterlandu“ pravi: „Divjaštvo bernske vlade (v Švici) zoper katoliško duhovstvo in verno ljudstvo presega vse, kar se more misliti. Vse cerkve in kapele na vsem Juraškem so prebivavstvu 60.000 katoličanov vzete, in to celo v krajih, kjer ni prav nobenega odpadnika, ne duhovna ne svetnega. Duhovni in verniki so pri takem tolovajstvu paramente ter cerkvene oprave, ki so jih s svojim denarom kupili, seboj vzeli; zato pa jim pravde nakopujejo in jih zapirajo! Divji frajmavrarji večji del katoliškim duhovnom še maševati ne pusté; ob nedeljah in praznikih na tisuče katoličanov mora iti ali pa peljati se deleč čez mejo na Francosko, da so pri sv. maši. Skor vse otroke, ki so za prvo sv. obhajilo, morajo pošiljati na Francosko, tam jih od švicarskih frajmavrarjev pregnani mašniki podučujejo in slovesno peljejo k prvemu sv. Obhajilu. Skor vsi ženini in neveste gredó na Francosko, da so tam veljavno peročeni. Ravno tako novorojene otročiče tje nosijo k kerstu. K bolnikom morajo pregnani duhovni po noči nazaj hoditi, da jih s ss. zakramenti previdijo; toda žandarji tukaj strežejo nanje, ker za vsacega duhovna dobijo po 40 frankov, ako ga vjamejo. Nedavno je bila mati v neki hiši za smert bolna in je pričakovala katoliškega mašnika; žandar pa je noč in dan stal pred hišo, da bi ga vjel. Štiri cele ure se je mógel duhoven s ss. zakramenti v bližnjem logu skrivati, da je žandar poslednjič pete odnesel in je mogla žena biti prevedena. Mavtarji hočejo po vsi sili, da naj bi katoličani odpadli in se odpadnikom dali previdovati. Ta divja nesterpnost se gnjusí ne le katoliškim, ampak tudi mnogim protestanškim listom. — Tu tedaj imate, liberalci, svoje švicarske republikance in njih „zlato svobodoljubnost“. Dopisnik pravi ob koncu dolzega popisovanja: „Katoličan naj vidi iz tega, česa mu je pričakovati od liberalizma, ki je mlečni brat frajmavrar-

stva.“ Kakošni togotni trinogi so ti liberaluhi in fraj-mavravji, kažejo povsod tudi s svojim časništvom, ki razodeva popolnoma peklenko jezo zoper katoličanstvo in zoper prave katoličane.

Drobne novice. Iz Berlina naznanuje, da Karol Hohenzollern, bivši kandidat za španjski prestol, je bil te dni v osebno zaslišanje sprejel španjskega ministra gr. Rascon-a. — V Pekingu v Kini so odstavili štiri velike državne služabnike, ki so si med seboj razdelili dobiček za dva milijona, kar se je imelo oddati vladarju. — Karliski naznanujejo, da so v bitki pri San-Marcijalu zmagali Serranovce in kacic sto vjeli. — Iz Sicilije se vedno naznanujejo pobijanja in druge žalostne dogodbe, ki pričajo, v koliko divjaštvo zagazi ljudstvo, kadar se od viših pohujšuje v veri in nravi. — V Propogandi v Rimu je bil te dni za škofa v Akantu posvečen prečt. gosp. Rajmund, apostoljski vikarij v Hong-Kongu. — Pravijo, da topničarsk častnik italijansk je poslan na Nemško, da bode ondi naročil 400 jeklenih topov. — Iz Emilije pišejo, da pri mestnem sodništvu v Boloniji so zasačili velike zmešnjave in sleparstva, vsled česar so se godili zapori in kancler je odstavljen. — V Benedkah ustanovljajo „napravo svete Cite“, v katero bodo sprejemali ubožne deklice, ki so brez službe in dela, da se jim bo primerna služba ali opravilo oskerbovalo. Na čelu je kanonik Canal; kardinal nadškof Trevisanato je te dni blagoslovil podstavni kamen. — Undan so na Dunaju dobili derhal 12–14letnih tatov in potepuhov. Zdaj pa pripoveduje „Lombardia“, da dva malo čez 10letna dečka sta kar očitno v predmestji milanskem „Porta Tenaglia“ napadla 10letnega Jožka Corvini-a, ki je imel v roci papirnat denar za 1 liro in je šel nekaj živeža nakupovat za revno družino; eden ga prime za roko, drugi mu zapové, da naj dá denar, ki ga je revež terdo deržal v roko stisnjenega. Ker pa divje in žugajoče obraze mladih hudobnežev vidi, se prestraši in da denar, s katerim sta mlada tolovaja naglo zbežala. To je menda zarija nove „blage dobe“! — V Benedkah znašajo mestni stroški za l. 1875 čez pet milijonov, dohodki pa čez 3 milijone, tako, da se kaže 1,401,758 lir primanjkljeja. Ali ni to strahotno? „Liberalni dobnikar“ je pravi „zgubljen sin“, ki ne zna drugega kakor dolgove delati in otrobe pregréh zobati. — 25. nov. so bili v Vatikanu pred papežem ubogi slepci iz vstava sv. Aleša. Eden gojencev je imel do Njih Svetosti ginljiv in priserčen nagovor, kterege je s persti čerke tipaje bral po Braillovem nauku. Le-ta po tej zistemi pisana adresa je bila nato podarjena sv. Očetu. Izročeni so ti slepi reveži v skerb vstavu oo. Somashov, kteremu so sv. Oče sami v pomoč izvolili še poseben odbor, ki mu je na čelu vojvod Rud. Boncompagni. Sv. Oče so z veseljem sprejeli hvaležne občutke teh ubožcev, so jih prav z očetovskimi besedami oserčili, potolažili, pohvalili odbornike in rednike, ter vse blagoslovili. Potem so šli Pij IX na svoj navadni sprehod po vaticanskem vertu — v veselo znamuje, da so še pri dobrem zdravju. — Po Siciliji so bili te dni taki strašni viharji, da naj starši ljudje enacega ne pomnijo, in zgodile so se velike nesreče. Zraven že unkrat imenovanih se je potopila neka nemška barka, obložena s suhimi ribami. Vse ljudstvo so valovi z ladijo vred pogoltnili. Ob obrežji Reggio so poginile barke: Gaetanino, S. Pietro, Katerina, Mozes, S. Francisko, in angleški bastiment „Noemi“. Ljudje so rešeni. Med Scilskimi pečinami je razdjana hamburška barka „Justitie“; 4 osebe so konec storile. V Banjaru se je potopil brik „Arhimedes“ s kapitanom in vsim mornarstvom vred. Ena sicilskih bark je poginila pri Cannitellu; za mornarstvo se ne vé. Od vsega „Arhimeda“ se ni rešilo drugoga

kakor en pes in en telečnjak. Trenutek pred viharjem je poveljnik Trapani imel še dobro misel, da je poslal na suho svojo ženo, ktera se je rešila v čolnu pilotov. Iz Bari pišejo, da so tam rojili strahoviti viharji; v „starem zavetniku“ so zastarani topi, kanoni, ne mara že celo stoletje ležali nepremakljivi, ta vihar pa jih je prekuceval in drugam prevalil. Potopil se je tudi prelepi parnik „Liburno“, ki je 17. nov. jadrjal iz Baria-a v Molfetto.

V severni Ameriki je veliko pretresenje obudilo to, da se je predsednika Granta sin oženil s katoličanko Ido Honoré, hčerjo enega naj imenitnejših trgovcev v Čikagu, ter je privolil, da vsi otroci obojega spola bodo katoličani. — Iz Solnograškega se naznanuje, da je bilo v pomanjkanji duhovnov poklicanih nekoliko muihov redemtoristov, ki jih je Bizmark tudi iz Parskega izgnal. Ti možje so se pečali pošteno z duhovskimi opravili in nobeden se ni menil s politiko. Vender neprevidoma pride z Dunaja zapoved, da 1. listop. mora jenjati vsaktera njih delavnost, razun tihe maše. S tim bode Bizmarku pač vstreženo, ali tri velike duhovnije bodo brez živo potrebnega duhovnega pomočnika, pravi naznanilo. — Predštév vsih stroškov za leto 1875 so v državnein zboru postavili na 381 milijonov 797,551 gl. Deržavni dohodki pa so precenjani na 369 milijonov 429,694 gl. Torej čez 12 milijonov, in zarad nekterih potrebnih izplačevanj čez 13 mil. 900.000 gl. primanjkljeja. Zastran tistih 500.000 gl. za duhovstvo odločenih „Stremajerjevih grošev“ je bilo določeno, da se morajo leta 1876 nazaj plačati, in sicer iz novega davka, ki je bil po novih cerkvenih postavah 7. maja 1874 cerkvenim posestvam naložen. — Na Francoskem napredujete dvé nesreči: prekucuhovstvo in pa napoleonstvo. Bati se je, da si nesrečni Francozi še enkrat Bizmarka na glavo nakopljejo pri svoji nespameti. — Iz Moravskega naznanujejo čudnega sadja iz spomladi nove ère. Revšina in divjaštvo se strahotno razširja. Morije, samomori, tolovajstva in tatinstva se vedno bolj pogosto razodevajo. Vse ječe so prenapolnjene.

Listek za raznotero robo in blago.

Zasoljen odgovor.

Nek dan človeče liberalno-mlado
Prederzno vpraša v družbi jezuita:
Zakaj, povejte, ker ste glava zvita,
Imam lasé jas černe, belo brado?

„Gospodine!“ — se pater z njim pošali,
„Z odgovorom vam vstrežem lahko kmalo:
V življenju svojem mislili ste malo,
Tem bolj pa vselej pridno blebetali.“

Odgovor patra vpricho družbe mnoge
Zbudi zasméh nad derznega gospoda, —
Osramoto, potuhnjen proč koraka.

Svobodo-jezdec! kteri pa ostroge
Zasajaš v biser našega naroda,
Sramota tudi tebe še dočaka!

Radoslav.

Iz Ljubljane. Drobntice s popotvanja prečast. o Sa-
lezija Volčiča. (Dalje.) V Sibirju (Hermannstadt-u)

je posebna keršanska znamenitost kapela sv. Križa nekatere stopinje zunaj mesta. To svetišče je pod oskerbništvom neke stare bogoljubne in prav poštene device, ki jo sploh imenujejo „sveto Pepo“, in posebno o popolnénh ljudje obilno hodijo tje molit; tudi sa. maše se večkrat tam beró. V kapeli je vse pripravljeno, da pobožni obiskovavci ložej in bolj goreče molijo. „Sveta Pepa“ ima povsod po širokih klopéh (prukah) nastavljeno polno molitvenih bukev v mnogoterih jezikih. Tudi skerbi, da je kapela mnogotero in prav bogato opravljena in ozaljšana. Bil æem dvakrat v ti kapeli; vse ðloveka vnema k pobožnosti. Prilika, da so to kapelo zidali, je bila ta, ker so našli prav velik križ s telesom Kristusovim na križ pribitim. Križ je izsekan iz ene same ðernikasto-sive skale, nesostavljen, do 11 ðevljev visok in kakih 9 ðevljev širok, nekaj ðez 1 ðevelj debel; telo Zveličarjevo pa je visoko okoli 7 ðevljev. Našli so ta križ neprevidoma v globoki luži nedaleč od mesta; mogoče, da so ga bili sovražniki keršanstva že ob času narodovskega preselovanja, ali pa pozneje v lužo pogreznili. Kristjanje so ga tedaj vzdignili iz blata, ga oznažili, kar so naj bolje mogli, mu nalaš kapelo zidali ter so ga v očitno ðešenje v nji postavili. Bogoljubni ðastivci so si večkrat po njem sprosil posebnih milost.

Kdo pa je imenovana „sveta Pepa“? Domá je z Dunaja ali iz dunajske okolice, do 60 lét stara, in prav posebno pobožna. Po svoji službi prav za prav še dekla ni; njeno opravilo je to, da v uršulinskem samostanu pri deklicah notranje šole po noči nadzoruje v spalnici in deklicam streže: za to ima stanovanje in živež v kloštru; kadar pa deklice vstanejo, nima v samostanu nič več opravila in je prosta celi dan, kterege pa obrača v bogoljubne dela keršanske ljubezni pri terpečem ðloveštvu, ter obiskuje ubožne bolnike, jih podpira z živežem itd.

Dopoldne, dokler so maše, je v frančiškanski cerkvi, in gre navadno vsak dan k sv. obhajilu. Popoldne gre v kapelo sv. Križa, od ktere ima ključ, in tam ostane ko nadzornica, v molitvi, dokler ljudje hodijo molit, dostikrat po več ur. Tako živi že veliko lét v Sibirju, in zavolj tolake pobožne dobrodelnosti jo vsi po mestu poznajo, brez razločka v veri spoštujejo in „sveto Pepo“ imenujejo. Nikomur ni nadležna, pa ljudje ji dajejo denara in drugačne milošnje, ker so prepričani, da bodo darovi dobro obrnjeni. Za frančiškansko cerkev oskerbuje prav vse, kar je treba, kakor paramente, cerkveno platnenino, perilo cerkvenih reči, sveče, olje, celo še vino za ss. maše. Rekel mi je gvardijan, ki je že več lét v tem kloštru, da odkar je tukaj, mu še nikoli ni bilo treba za cerkev kaj kupiti ali napraviti, kar vse je oskerbovala „sveta Pepa“. Tako skerbi tudi za kapelo sv. Križa in mnogotero tudi za uršulinsko cerkev. Pietas ad omnia utilis.

Za bratovšino treznosti so jeli ljudje popraševati v predmestju sv. Petra. Vox populi.

Debeli sneg jo je pobrisal kakor tat po noči od 1. do 2. grudna; nesel ga je gorki jug, vse okrog po hribih in po poljih je bilo zjutraj do ðistega kopno.

V Stari loki pri Škofji loki bo v praznik ðistega spočetja Marije Device imel novo mašo ðast. o. Man-svet Lovša, iz reda kapucinskega, sin gosp. organista v Stari loki.

Zarad slovenske „Hebdomade“. Ker nam je „Zgod. Danica“ v svojem 14. listu t. l. naznanila, da so bukve imenovane „Sveti veliki teden“ (Hebdomada sancta) na svitlo prišle, naj nam še naznani, pri katerem bukvarju se dobijo in po kakšni cení, da si jih vemo naročiti.

Čitavec „Zgodnje Danice“.

Odgovor. Natisnil in založil je bukve gospod Edvard Zajic v Gorici, in veljajo, ako prav vemo, 1 gl. 50 kr. Ako je še kaj več treba, prosimo gosp. pisatelja A. Marušiča, naj blagovoljno naznani. Vred.

Iz Rima dopis v „Vaterlandu“ pravi: „Garibaldi rudečo srajco nosi očitno, gospodje (laški) ministri pa jo nosijo pod suknjo — to je ves razloček. Ali imate tudi pri vas tacih?“ — O kaj pa, da jih imamo! Marsikteri so vsi rudeči — s srajco, hlačami in kapo vred, posebno tudi z rudečim jezikom in rudečim želcem; nekteri pa v posebnih okolišinah svojo rudečo robo zakrivajo, sem ter tje jim skriti rudeči krempnji spod kože pogledajo. Oboji so gadje natore.

Poslednje novice. Vsa Bosna in Hercegovina je boje naterpana z raznim turškim vojaštvom in orožjem. Se mar res kaj kuha na Jugu? — „Vaterland“ je v št. 328 na tanko skazal, da katoliškemu vradniku sv. vera in njena moral nikakor ne dopusti tako imenoga-nih civilnih zakonskih poročevati.

Iskrice ignacijanske

za vse dni v letu.

17. *Na tisto stopinjo ðednosti, do ktere léni veliko lét ne more priti, se pridni v kratkem času ðudovito povzdigne.*
(S. Ignat. in epist. de perfectione.)

En sam dan pri gorečih več zaleže, kakor naj daljši življenje pri mlačnih, celo ena dobro obrnjena ura je več ceniti kakor neumerjočnost lenuhov. Zastonj živi, kdor dobro ne živi.

Nedelavnost v duhu je živa smert, je ðujoče spanje; zakaj prazno je življenje, kterege ne napolnuje skerb koristno živeti. Taki, ko so se naspali, ne najdejo nič v svojih rokah.

Sveta reč je čas! toliko veljá, kolikor večnost: da dosežeš večnost blaženo, ti je skerbeti, da ne preteče življenje brez sadú in ne dan brez gorečnosti za dobre dela.

Od drevesa pričakuješ sadú, od njive snopja; zakaj ne tudi sadú od samega sebe? Bodi sam sebi sadunosec; ti sam ei svoja lastna ledina, rodovitno polje: in ki tirjaš sadú od svojcev, zahtevaj ga poprej sam od sebe.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Končnik Mart., kapl. v Cerknici, gre v Stari terg pri Ložu; č. g. Korbič Ant. iz Postojne v Cerknico; č. g. Zaletel Leop., novoposv., za kapl. in kateh. v Postojno.

Dobrotni darovi.

Za Dolence s točo poškodovane: Slavna Županija na Bohinski Bistrici 16 gl. 81 kr. — Iz št. Gotarda po gosp. Iv. Stuparju 3 gl. 40 kr. — Gosp. Lor. G. 5 gl.

Za sv. Očeta: Neimenovan 1 gl. — Po gosp. Dolencu 1 gl. sr. in 39 kr. — Po gosp. kan. P. Urhu 2 gl. sr. — Neimenovan možak 5 gl. — Iz Cerkljanske fare 2 gl. sr.

Za afrikanski misijon: Po gosp. kanoniku P. Urhu 1 gl.

Za društvo sv. Leopolda: Gospa Rinagel 1 gl.